

Framtidsfullmakt

Sedan 1 juli 2017 finns möjligheten att teckna en så kallad framtidsfullmakt som gör det möjligt att själv bestämma vem som ska fatta beslut åt dig i framtiden, om och när du själv inte längre är beslutskapabel. Framtidsfullmakten ska bevittnas av två samtidigt närvarande personer, vilka ska känna till att det är en framtidsfullmakt de bevittnar. Det finns en rad personer tex när släktingar, som inte får bevittna en framtidsfullmakt. Fullmakten kan omfatta både ekonomiska och personliga angelägenheter, som att ansöka om särskilt boende eller att bistå fullmaktsgivaren vid vårdkontakter. Den kan också omfatta försäljning av fast egendom och bostadsrätt, men detta ska framgå av fullmakten. Om fullmaktsgivaren återfår beslutsförmågan anses framtidsfullmakten ha förlorat sin verkan. Framtidsfullmakten kan återkallas av fullmaktsgivaren så länge denne är beslutskapabel. En framtidsfullmakt kan lämnas till fler än en person. Om man har skrivit en framtidsfullmakt slipper man proceduren där en god man eller förvaltare behöver utses. Ofta blir det en nära anhörig men inte alltid.

Generalfullmakt

Genom en generalfullmakt kan någon utses att föra den demensjukes talan i olika sammanhang, till exempel hos Försäkringskassan, läkaren och biståndshandläggaren samt sköta personens ekonomi. Fullmakten gäller under den tid man bestämmer och ska även skrivas under av personen med demenssjukdom, innan fullmakten lämnas till respektive ställe. Bevittning är bara nödvändig om generalfullmakten gäller försäljning av fast egendom eller bostadsrätt. I sådant fall ska också fastighetens eller lägenhetens beteckning framgå av fullmakten. En generalfullmakt gäller inte i alla sammanhang. Till exempel kräver de flesta banker och apotek att deras egna fullmakter används. När den närståendes hälsa blivit för

dålig för att generalfullmakten ska gälla är det istället framtidsfullmakten som skall användas.

Anhörigbehörighet

Om du som anhörig är över 18 år, kan du i vissa fall företräda din förälder utan att behöva en fullmakt. Det kan handla om sådana saker som gäller den dagliga livsföringen ex att betala räkningar men också att ansöka om stödinsatser.

Bankfullmakt

Banker har oftast egna fullmaktsformulär. I en sådan kan man välja vad som ska omfattas, ex tillgång till ett visst konto och att förhandla om lån och krediter. Två personer ska bevitna fullmaktsgivarens namnteckning.

God man

Tingsrätten beslutar om någon ska ha en så kallad god man, och vad som ska ingå i den personens uppdrag. Det är frivilligt och den enskilde ska lämna sitt samtycke. Ansökan kan göras av den enskilde eller de närmast anhöriga, I de fall personen är för sjuk för att själv fatta beslut utses en god man med stöd av ett läkarintyg. I det skall framgå att en god man behövs och vilka åtaganden den personen ska ha. En god man kan inte lämna samtycke till vård och omsorg. Till god man utses antingen en anhörig eller en utomstående beroende på hur man vill ha det. Är anhöriga oense kan de vara bra med en utomstående. Tingsrätten ska godkänna den tilltänkte gode mannen. I vissa fall kan det bli aktuellt med en förvaltare.

Det finns tre olika områden som kan bli aktuella för gode mannen att sköta:

1. Bevaka rätt dvs se till att huvudmannens lagliga rättigheter och skyldigheter fullföljs.
2. Förvalta egendom dvs sköta ekonomin.
3. Sörja för person dvs se till att huvudmannen har det bra och att hens intressen bevakas, ex att huvudmannen får den vård eller fritid som hen har rätt till.

Förvaltare

Det är tingsrätten som också kan besluta om en förvaltare ska utses. En sådan kan ensam ingå avtal och andra rättshandlingar för den enskilde. En förvaltare råder ensam över den egendom som omfattas av förvaltarskapet, men varken anhörig, god man eller förvaltare kan samtycka till att vård och omsorg ges mot den enskildes vilja.

(Källa: Demenscentrum 2021)